

5. bonusová křížovka

Velká zřícenina hradu ... se nachází na skalním suku v údolí říčky Brtnice mezi Přímělkovem a Panskou Lhotou v okrese Jihlava. K jeho bližšímu poznání rozhodujícím způsobem přispěl systematický archeologický výzkum, díky němuž se podařilo zjistit podobu raně gotického hradu z něhož po úplné přestavbě v polovině 14. století zůstala ... **(1. tajenka)** a i ta byla zvýšena o jedno podlaží. Hrad se připomíná v přídomku Rutha a Bernarda z Rutenštejna, svědků na listině z roku 1289. Rutho (Hrut) s největší pravděpodobností po roce 1270 hrad založil. Vedle věže, která byla podle zbytků krbu v prvním patře zřejmě obytná, zjistil výzkum ještě obvodní zeď se zaoblenými rohy uzavírající vrcholovou plošinu s rozměry 19x21 m. Druhé ... **(2. tajenka)** bylo osvětleno z jihu oknem v jehož výklenku je kamenná lavice. Koncem roku 1359 koupil hradní panství markrabě Jan Jindřich a učinil z něj centrum markraběcího zboží v širém okolí. Došlo k velkorysé přestavbě. Během doby se majitelé měnili. V husitském období zaujal Zdeněk z Valdštejna negativní postoj vůči katolické Jihlavě a jihlavští někdy po roce 1423 hrad oblehli a přiměli posádku k odchodu. K definitivnímu opuštění hradu došlo asi v polovině 15. století. Jeho malebná zřícenina dokládá umění stavitelů a úroveň bydlení ve 14. století.

Doplňující otázka: V průběhu výzkumu došlo k mimořádně zajímavému objevu uloženému do základů věže. O co se jednalo?

VODOROVNĚ:

A. Na; klášter; umělec vystupující v zábavných pořadech. - **B. 2. tajenka.** - **C.** Čínská délková jednotka (644,4 m); stát v jihozápadní Asii; svačec; těžký kovově stříbřitě lesklý prvek. - **D.** Kudrna; kolem; vyvýšená plošina pro manekýnky; ano. - **E.** Mravní charakter; sovětský filmový režisér (1923-1983); ilustrátor knihy Osudy dobrého vojáka Švejka; obecina. - **F.** Koloidní roztok v tekutém stavu; rumunský tenista; rychlá chuze; britská jednotka (2,743 km, na lněnou přízi). - **G.** Značka cigaret; jméno Nansenovy lodi; kapky sražené vodní páry; kočovník. - **H.** Kmen pasteveckých kočovníků v Súdánu; huba; indická poloopice štíhlého těla; sumerské boží zákony. - **I. 1. tajenka.** - **J.** Stříbrná starověká mince; stará obnošená bota; textilní materiál USA.

SVISLE:

1. Tak dlouhé; pojízdné sedátko (na veslařské lodi). - **2.** Vzorec bismutidu uranu; nejmenší základní částice hmoty; americký generál. - **3.** Řeka v Rusku; druh fetiše; ploutvová plachetnice s jolovým trupem. - **4.** Údaj na dopise; milovaná. - **5.** Odborník v pěstování a zpracovávání lnu; druh koně orientálního původu; citoslovce hrčivého zvuku. - **6.** Prostředek používaný proti nemoci; menší proražení nepřátelského postavení; pašeráctví. - **7.** Nehetnatec; úmrtí; platová skupina. - **8.** Pohřebiště; jáma s tříslovou břeczkou na ponořování kůží při vyčiňování. - **9.** Motocykl italské výroby; dopis; citoslovce veselosti. - **10.** Trknutí; líce (anat.); vrácení míče vysokým obloukem (v tenise). - **11.** Platidlo ve Vietnamu; vodní tok; hvězda, jejíž jasnost náhle stoupne. - **12.** Osamělý kupovitý vrch v Srbsku (památník Neznámý vojín); jméno starořímského básníka. - **13.** Výbava; matka; uvnitř. - **14.** Obec v Podunajské rovině; druhá; jemně rozdrčená rubanina. - **15.** Tvrdý sýr výrazné chuti; vůbec ne.

Řešení 4. kola: Rabí, Žižka přišel o druhé oko

A. Akavi; drama; ikona. - **B. BYL DVAKRÁT DOBYT.** - **C.** Aj; Soči; kala; klaka. - **D.** Kotva; zako; grál; Eš. - **E.** Aura; únos; kouč; šmé. - **F.** CZK; klon; Olah; kuka. - **G.** Eo; olej; uhel; Spon. - **H.** Ropák; tlak; Aira; bo. - **I. HRAD BYL VYPLENĚN.** - **J.** Atlas; praot; klasa.

Výsledky 4. kola:

0 - Bezděk, Bočková, Bonaventura Š., Dedková, Drdel, Gášek, Gašparín, Haman, Hrachovcová, Jakubček, Konečný, Kousal, Kučera, Kučírek, Kupka, Lukovský, Olyšar, Ota, Pešta, Plachý, Plánava, Rusá, Ryška, Sebera, Sklenka, Štefek, Tučka, Turek, Vojník, Zelený; 1 – Auterský, Černý, Dederá, Gonda, Havel, Peldřimovská, Spáčil; 2 – Přikryl; 7 – Vagaiová; 100 – Gartšík, Kašpar.

PRAMENY:

SSJČ, MČSE, UNI 10, CJC 1-3, ASCS, KKKS (Káňa-Koudelka, 1. vydání), SNČ (Slovník nespisovné češtiny), M. Jordan: Encyklopedie bohů, MET (Malá encyklopedie tenisu), M. Plaček: Hrady a zámky na Moravě a ve Slezsku (Libri Praha 1996)

Řešení křížovky (celý obrazec) posílejte do 30. září 2022 na adresu:

Věra Kučavová, Hlavní třída 520/126, 353 01 Mariánské Lázně nebo e-mailem na adresu V.Kucavova@seznam.cz